

Borodino

Category: Goşgular, Kitapcy
написано kitapcy | 22 январа, 2025
Borodino BORODINO

Aýtsana, eý daýy, pereñlilere,
Goýup, çykmansyňyz siz ýöne ýere
Ýangyn gaplan Moskwanyň içinden.
Şol söweşde asman-zemin gapuşyp
Bolanmyş şeýlebir eýmenç garpyşyk!
Borodino günü bolan çaknyşyk
Rossiýaň ýadyndan çykanok şindem.

– Hawa, o wagt batyr adamlar kändi,
Ýok, olar şu günki nesiller däldi.
Ol ýigitler sizden batyrdy juda.
Wah, täleýi ýaman boldy olaryň,
Sähelçesi geldi jeñden dolanyp,
Bolmadyk bolsady takdyry-huda,
Pereñlere berilmezdi Moskwa!

Sessiz-üýnsüz yza çekildik diñe,
Haýp boldy, garaşdyk ullakan jeñe.
Hûñürdäp gojalaň ýanýardy jany:
Ýeri, gyşlamaga geldikmi bäri?
Ýa indi gorkýarmy rus komandiri
Rus naýzasy bilen saýry mundiri
Ýyrtyp, çişden geçirmäge duşmany.

Söweşmäge bir giň meýdan tapyldy,
Giňişlikde uruş tebli kakylady!
Agaç basdyk berkitmäniň üstüne.
Diñ salýas, eşitgir biziň gulaklar,
Säher şapagyna ýaldyrap toplar,
Gök öwsüp başlanda tokaýlar, otlar
Pereñliler ýetip geldi dessine!

Bolsun diýip dosta çyn hödür-kerem,
Şobada topuma ok saldym menem.
Hany dur bakaly, musýe gardaşym!
Emel nämä gerek, duralyň dogry.
Beýle söweşlerde tüýs Watan ogly
Ýurt üçin aýamaz amanat başyn!

Irdik atyşmadan ýatyp iki gün,
Ärlerçe söweşi küýseýär göwün.
Garaşdyk biz çyn söweşe ertesi
Oňmady esgerler ýüregin açman:
Bu ownuk seçmeden karteçe geçmäň,
Wagty boldy, ýöne garalyp asman,
Jeň ýerine düşdi gijäň kölgesi.

Top ýanynda irkileýin sähelçe
Diýip, men gysardym, tä sähere çen
Eşdildi pereňleň heşelleleri.
Bärde kim naýzasyn çalyp otyrды,
Kim tüpeňne gülle salyp otyrды,
Kim murtun ýeňseden çatyp otyrды,
Ümsümlikdi ruslaň düşelge ýeri.

Daň atyp, giň jahan ýagtylan çagy,
Birden tebil tapdy esgerleň bary.
Sap-sap bolup düzüldiler nyzama.
Bizuň goşunbaşy batyrды örän,
Şa wepaly, esger bagtyna dörän
Bir kişidi, heläk boldy ol arman...
Baky uka gitdi, alajyň näme?!

Ölmänkä göz açyp, diýdi ol zordan:
«Ýigitler, arkada Moskwa bardyr!
Oň üçin ölmeli bolsa, ölüň siz,
Doganlaryňyzdan alyp görelde».
Äht etdik biz goşunbaşyň oňünde
Hemem Borodinoň ganly jeňinde
Edilen kasama hötde geldik biz.

Şo günem bir üýtgeşik gün bolupdy!
Pereňliler topar-topar bulut deý
Berkitmä kem-kemden süýşüp geldiler.
Ot-tüssäň içinden çykyp, gazaply,
Ala nyşan ulanlylar haýbatly,
Hemem dragunlar – sanýetmez atly,
Bar alnomyza üýşüp geldiler.

Görmersiňiz beýle jeňi ömrylla!
Baýdaklar gap-gapa kölgedi ylla
Tüssäniň içinden ýalyn çogýardy.
Gylyç parlaýardy, ýagýardy gülle,
Naýza sanjyp, ysgyn galanok elde.
Päsgel berip top oklarnyň önünde
Jesetler dag ýaly üýşüp barýardy.

Şo gün duşman tanaman öz denini,
Görendir ruslaň guran jeňini.
Kän görendir biziň bilen dikleşip.
Esger gursagy deý çat açdy zemin,
At, adam garyşdy gowurga kimim.
Müňläp top bir demde ot açdy welin,
Barýardy ol sesler gulagňy deşip...

Söweş kiparlady, garaldy iňrik.
Söweşmäge hiç kim durmazdy irnip,
Sähere çenli däl, soňky deme çen.
Ahyr dep kakylady, sowuldy duman,
Busurmanlar gaçdy yzyn garaman,
Onsoň ýaralyny jemläp sanma-san,
Hasabyny aldyk ölen-ýitenleň.

O döwürler şeýle kişiler kändi,
Olar edermendi, güýçlüdi, zordy.
Ol ýigitler sizden batyrdy juda.
Wah, täleýi ýaman boldy olaryň,
Sähelçesi geldi jeňden dolanyp,
Bolmadyk bolsady takdyry-huda,

Pereňlere berilmezdi Moskwa!

Mihail LERMONTOW.

Terjime eden: Atamyrat ATABAÝEW. Goşgular